

Sygn. akt IV U 435/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Matusiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 września 2022 roku w Sieradzu

odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 30.06.2022 r. Nr (...)

w sprawie A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o emeryturę pomostową

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 435/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 30.06.2022r., ZUS II Oddział w Ł. odmówił A. K. prawa do emerytury pomostowej w oparciu o art. 4 i art. 49 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924 jt.zm.) w zw. z przepisami ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2022.504 j.t. ze zm.). Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych wynoszącego co najmniej 15 lat oraz że po dniu 31.12.2008r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Do pracy w szczególnych warunkach organ zaliczył okres od 02.11.1993 r. do 30.04.2000 r., tj. łącznie 6 lat, 5 miesięcy i 29 dni.

Nie podzielając powyższej decyzji, pełnomocnik strony ustanowiony w sprawie złożył odwołanie, wnosząc o ustalenie prawa do emerytury pomostowej poprzez uwzględnienie do prac w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia od 28.10.1977 r. do 09.12.1990 r., kiedy to A. K. pracował jako kierowca samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym pow. 3,5 t. oraz jako kierowca autobusów.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. K., ur. (...), w dniu 06.06.2022r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniosek o emeryturę pomostową. Na datę złożenia wniosku A. K. legitymował się okresami składkowymi w wymiarze 25 lat, 5 miesięcy i 10 dni oraz stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 6 lat, 5 miesięcy i 29 dni, wykonywanej od 02.11.1993 r.

do 23.05.2000 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, wymienionym w wykazie A dział VIII poz. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 01983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

W okresie od 28.10. 1977 r. do 09.12.1990 r. A. K. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...), zajmując kolejno stanowiska: od 28.10.1977 r. do 24.04.1979 r. kierowca konwojent, od 25.04.1979 r. do 28.04. 1981 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, od 29. 04. 1981 r. do 04.06.1986 r. kierowca konwojent, od 05.06.1986 r. do 20.08. 1990 r. kierowca konduktor, od 21.08. 1990 r. do 09.12.1990 r. kierowca konwojent. Zajmując stanowisko kierowcy konwojenta A. K. wykonywał pracę polegającą na realizowaniu przewozów towarowych samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. W okresie od 05.06.1986 r. do 20.08. 1990 r. A. K. był kierowcą autobusów, przystosowanych do przewozu 52 osób, wykonując przewozy pasażerskie na liniach międzymiastowych.

Decyzją z 30.06.2022r., ZUS II Oddział w Ł. odmówił A. K. prawa do emerytury pomostowej.

(wniosek, świadectwo pracy, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, karta przebiegu zatrudnienia /akta ZUS; zeznania z dnia 30.09.2022r.: Z. C. od 00:043:22 do 00:08:20 minuty, R. G. od 00:08:58 do 00:11:45 minuty, wnioskodawcy A. K. od 00:13:321 do 00:15:30 minuty).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. Fakty dotyczące charakteru pracy wnioskodawcy wykonywanej w latach 1977 – 1990 Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków R. G. i Z. C. oraz wnioskodawcy, które uznał za w pełni wiarygodne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2022.1340 t.j.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

Jak wynika z przepisu art. 49 cyt. ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Ustawa o emeryturach pomostowych (w art. 3 ust. 1) zawiera nową, bardzo szczegółową definicję prac w szczególnych warunkach. Stanowi ona, iż są to prace związane z czynnikami ryzyka, które spełniają łącznie następujące kryteria: z dużym prawdopodobieństwem mogą spowodować trwale uszkodzenie zdrowia (wraz z upływem wieku pracownika),

- wykonywane są w szczególnych warunkach środowiska pracy,

- determinowane są siłami natury lub procesami technologicznymi,

- pomimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej lub medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu uzasadniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku.

Stosownie do art.12 ustawy o emeryturach pomostowych, przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 r. W przypadku, kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres pracy) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak jest podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11 OSNP 2013/5-6/62). Zaprezentowana wykładnia powyższych przepisów znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów powszechnych. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 11 maja 2021 r. III AUa 991/20 LEX nr 3337316, warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy, brak jest podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany. Mając więc na uwadze, iż skarżący nie kontynuował po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, winien udowodnić, iż na dzień 1 stycznia 2009 r. legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych, który można zakwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych w wymiarze co najmniej 15 lat. W świetle poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych należało przyjąć, że jedynie okres 05.06.1986 r. do 20.08. 1990 r., kiedy to A. K. wykonywał pracę na stanowisku kierowcy autobusu w transporcie publicznym w Przedsiębiorstwie (...)(pozycja 8 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych), może być zakwalifikowany jako okres wykonywania pracy o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 3 ww. ustawy. Pozostałe okresy zatrudnienia nie mogą być zaliczone do

stażu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ wykonywane w nich prace, w świetle obecnie obowiązujących przepisów, nie są kwalifikowane jako prace wykonywane w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Praca na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony była kwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bowiem została wymieniona pod pozycją 2, działu VIII, wykazu A stanowiącego załącznik rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.), ale nie została już wymieniona w załącznikach nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Oznacza to, że praca wnioskodawcy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w okresach 28.10. 1977 r. 4.06.1986 r. i od 21.08.1990 r. do 09.12.1990 r. nie może być kwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Okres pracy A. K. na stanowisku kierowcy autobusu, wynoszący nieco ponad 4 lata, jest za krótki do uznania, że spełnił on wynikającą z art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych przesłankę wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy przez okres co najmniej 15 lat. W związku z tym nie mógł on nabyć prawa do świadczenia na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

W ocenie Sądu zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa. Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.